
Бог
у християнстві
ЯКА ЙОГО ПРИРОДА?
Д-р Наджі Ібрагім

Бог
у християнстві
ЯКА ЙОГО ПРИРОДА?

Бог у християнстві ЯКА ЙОГО ПРИРОДА?

Присвята

Тим, хто щиро й чесно шукає істину, зберігаючи відкритість розуму!

Зміст

Попередні запитання 5

Вступ 6

Бог єдиний чи троїчний? 10

Ісус — Бог чи частина Бога? 14

Чи рівні вони? 21

Чи Ісус — єдиний Син Божий? 24

Тож ким був Ісус? 26

Висновки 32

Примітки 36

Джерела 39

Бог у християнстві ЯКА ЙОГО ПРИРОДА?

Попередні запитання

1. Яка природа Бога в християнстві?
2. Бог єдиний чи троїчний (Трійця)?
3. Чи рівний Ісус Богові?
4. Ісус — Бог чи частина Бога?
5. Ісус — син людський чи Син Божий?
6. Тож ким насправді є Ісус?
7. Яку роль відіграв Павло в перетворенні християнства?

Будь ласка, прочитайте наведений нижче текст уважно, критично і без жодних упереджень!

Вступ

Ісус сказав:
«І пізнаєте правду, а правда вас вільними зробить!» *(Івана 8:32)*

Як шукач істини, який постійно вчиться в життя, я багато років спостерігав, розмірковував і вивчав переконання, що формують думки та вчинки людей.

Мені ставало дедалі зрозуміліше, що деякі люди будують своє життя на підвалинах, таких само хитких і нестійких, як пісок, — на припущеннях, думках чи скороминущих ідеях, які не здатні витримати буревіїв сумніву чи негараздів.

Проте Ісус вказав на інший шлях: тверду скелю, що дає ясність, стійкість і незмінну мудрість. Ця книга — запрошення дослідити підвалини нашого життя, поставити під сумнів те, що ми вважаємо самоочевидним, і з'ясувати, що

Бог у християнстві ЯКА ЙОГО ПРИРОДА?

насправді означає будувати життя на чомусь тривкому, непохитному та вічному.

Досліджуючи цю тему, я помітив значні відмінності між тим, чого зазвичай і офіційно навчають про Бога в християнстві, і тим, що, як мені здається, говорить сама Біблія.

Ці відмінності не лише зацікавили мене, але й кинули мені виклик і зрештою спонукали до тривалого й уважного вивчення, роздумів і досліджень.

У цій брошурі, керуючись лише любов'ю, повагою та щирою турботою, я хочу поділитися з вами тим, що зрозумів упродовж цього пошуку.

Моя мета — спонукати до роздумів і глибшого розуміння, а не критикувати чиюсь віру. Я визнаю, що це глибоко особисті та делікатні питання, і намагаюся розглядати їх із якнайбільшою смиренністю та чесністю.

Мета цієї праці проста: чесно й щиро викласти висновки, до яких я дійшов на основі дослідження Біблії.

Насправді я не прагну викликати суперечку чи полеміку; радше сподіваюся створити простір, де можна ставити запитання, досліджувати ідеї та поглиблювати розуміння. Адже віра стає міцнішою, коли її вдумливо досліджують, а не коли її захищають від будь-яких запитань.

З огляду на це ми звернемо увагу на деякі з найважливіших і подеколи найскладніших запитань про природу Бога в християнстві: про Трійцю та божественність Ісуса. Відповіді на ці запитання здавна формували віру та релігійну практику. Це центральні засади християнського богослов'я; проте уважне читання Писання запрошує нас ретельно поміркувати над тим, чого насправді навчає Писання.

Я сподіваюся, що разом ми зможемо дослідити ці теми відкрито, чесно й із допитливістю.

Тож я запрошую вас читати ці сторінки вдумливо й із відкритим серцем. Сподіваюся, що ця брошура не лише ознайомить вас із моїми висновками, а й спонукає вас особисто поміркувати над природою Бога, вченням Писання та підвалинами вашої власної віри.

Ця праця покликана не засуджувати чи протистояти, а досліджувати, поглиблювати розуміння та щиро шукати істину. Разом підійдімо до цих запитань зі смиренністю, допитливістю та справжнім прагненням істини.

Нехай єдиний правдивий Бог, Творець усього, веде нас Своїм світлом до повноти Своєї істини.

Бог єдиний чи троїчний?

Що ви думаєте?

Знайдімо відповідь у Біблії:

> ***І підійшов ось один, і до Нього сказав: Учителю Добрий, що маю зробити я доброго, щоб мати життя вічне? Він же йому відказав: Чого звеш Мене Добрим? Ніхто не є Добрий, крім Бога Самого. Коли ж хочеш ввійти до життя, то виконай заповіді.*** *(Матвія 19:16–17)*

«Чого звеш Мене Добрим?» — або сучасною мовою: **«Чому ти називаєш Мене добрим?»** Не в кожній Біблії ми знайдемо це формулювання та цей зміст! Цей текст міститься в перекладі Огієнка (традиційному перекладі). Не вірте мені на слово — перевірте у власній Біблії!

Із наведених вище віршів постає кілька запитань, що спонукають до роздумів, зокрема такі прямі й прості:

- Чому Ісус поставив під сумнів власну доброту?
- Ісус рішуче заявив, що **«Ніхто не є Добрий, крім Бога Самого».** Чому Він вказав на єдиного правдивого Бога як на єдиного **«Доброго»?**
- Якщо Він був Богом, чому Він виключив Себе з-поміж добрих?
- Чому Ісус заперечує проти того, щоб Його називали **«Добрим»?** Чи не свідчить це, що Він заперечує Свою божественність або що Він спрямовує увагу на єдиного правдивого Бога, повертаючи людей до їхнього Творця?
- Що означає **«Ніхто не є Добрий, крім Бога Самого»** щодо природи доброти? Чи доброта є внутрішньо властивою, чи походить від Бога?

- Як це твердження узгоджується з християнським вченням про Трійцю — або як воно суперечить йому?
- Ісус чітко вказав: **«Коли ж хочеш ввійти до життя, то виконай заповіді».** Чому Ісус не наказав тому, хто запитував, увірувати в Нього (в Ісуса) як у Бога, щоб увійти в життя вічне?
- Якщо виходити зі свідчення Ісуса, хіба виконання заповідей не є достатнім, щоб здобути життя вічне?

Перечитаймо тепер вірші Матвія 19:16–17 у традиційному перекладі Івана Огієнка та в сучасному перекладі Рафаїла Турконяка:

І підійшов ось один, і до Нього сказав: **Учителю Добрий, що маю зробити я доброго, щоб мати життя вічне?** Він же йому відказав: Чого звеш Мене Добрим? Ніхто не є Добрий, крім Бога Самого. Коли ж хочеш ввійти до життя, то виконай заповіді. *(Матвія 19:16–17, переклад Огієнка)*

І ось один, підійшовши, сказав Йому: **Учителю добрий, що доброго я маю робити, аби мати вічне життя?** Ісус сказав йому: Чому питаєш Мене про добре? Добрий тільки Один Бог. Як хочеш увійти до життя, дотримуйся заповідей. *(Матвія 19:16–17, сучасний переклад Турконяка)*

Щоб полегшити порівняння, ось два різні запитання Ісуса:

Згідно з перекладом Огієнка, Ісус запитує:

ЧОГО ЗВЕШ МЕНЕ ДОБРИМ?

Але згідно з перекладом Турконяка, Ісус запитує:

ЧОМУ ПИТАЄШ МЕНЕ ПРО ДОБРЕ?

Неупереджено порівняйте формулювання запитання Ісуса в традиційному перекладі з формулюванням у сучасному. Чи мають вони той самий зміст? Чи можуть обидва бути правильними?

Ісус — Бог чи частина Бога?

Звернімося тепер до цього вирішального запитання: чи Ісус — Бог? Гадаю, що якби Ісус був Богом — чи навіть частиною Бога, — Його логічною відповіддю було б підтвердити й схвалити звертання того, хто запитував: **«Учителю Добрий».**

Розум і логіка вказують на одну незаперечну істину: Бог цілком добрий. Якщо Ісус справді Бог — або причетний до природи Бога через Трійцю, — тоді доброта невіддільна від Нього. Чи можемо ми чесно це заперечити?

Серед можливих відповідей, яких можна було б очікувати від Ісуса на звертання юнака **«Учителю Добрий»,** імовірно, були б такі:

- ***«Певна річ, Я добрий, бо Я Бог».***
- ***«Ти маєш рацію. Я добрий».***

Або ж Ісус, усвідомлюючи, що Він добрий як Бог чи вияв Бога, міг би принаймні не заперечувати слів юнака, а відповісти:

- ***«Коли ж хочеш ввійти до життя, то виконай заповіді».***

Проте Ісус несподівано відповів на слова юнака **«Учителю Добрий»!** Він заперечив, що Він добрий, запитавши: **«Чого звеш Мене Добрим?»**

Замість того щоб заперечувати Свою доброту, чи не було б природніше для Ісуса скористатися цією миттю й підтвердити, що Він справді добрий — особливо якби Він був Богом чи частиною Трійці? Проте Він вказує лише на правдивого Бога. Чи навмисно Він приховував істину про Себе від того, хто запитував, запрошуючи поміркувати, у чому ж насправді полягає доброта?

> ***Життя ж вічне це те, щоб пізнали Тебе, єдиного Бога правдивого, та Ісуса Христа, що послав Ти Його.*** *(Івана 17:3)*

У цьому вірші Ісус знову відмежовує Себе від ЄДИНОГО правдивого Бога! Насправді саме цей єдиний правдивий Бог створив і послав Ісуса. Хто ж тоді має повну владу наказувати й посилати? Єдиний правдивий Бог чи Ісус? **Хто більший: той, хто наказує й посилає, чи той, кому наказують і кого посилають?**

Один бо є Бог, і один Посередник між Богом та людьми, людина Христос Ісус… *(1 Тимофія 2:5)*

Цей вірш вказує на дві сутності: (1) **єдиного Бога і** (2) **єдиного Посередника** (Ісуса)! У вірші вжито слова **«людина Христос Ісус», а не «Бог Христос Ісус».** Насправді ніде в Біблії Ісуса не названо Богом!

Щоб далі розглянути запитання **«Ісус — Бог чи частина Бога?»** і відповісти на нього, уважно й неупереджено прочитаймо уривки з Матвія 4:1–10.

Потому Ісус був поведений Духом у пустиню, щоб диявол Його спокушав.

І постив Він сорок день і сорок ночей, а вкінці зголоднів.

Знов диявол бере Його на височезную гору, і показує Йому всі царства на світі та їхнюю славу…

…та й каже до Нього (диявол до Ісуса): Це все Тобі дам, якщо впадеш і мені Ти поклонишся!

Чи викликали ці вірші у вас якісь запитання або роздуми?

Дозвольте поділитися з вами деякими запитаннями та роздумами, що спали мені на думку після прочитання наведених вище віршів:

- Біблія каже: **«Ісус був поведений Духом у пустиню…».** Цікаво, хто має більшу владу й силу — Ісус чи Дух? Якби Він був Богом, чому Ісус не пішов у пустиню Сам? Чи потребує Бог когось, хто вів би Його?
- За свідченням наведених вище віршів, диявол (сатана) спокушав Ісуса, якого деякі християни вважають Богом. Це породжує просте й логічне запитання: чи можна спокусити Бога?

Та сама Біблія каже нам, що Бога неможливо спокусити!

Бо Бог злом не спокушується, і нікого Він Сам не спокушує. *(Якова 1:13)*

- Біблія повідомляє про Ісуса: **«І постив Він сорок день і сорок ночей, а вкінці зголоднів».**

Поміркуймо разом:

- Чи постить Бог?
- Задля кого постив Ісус — задля Себе як Бога чи задля Того, Хто більший за Нього?
- Чи відчуває Бог голод або спрагу?

- У розповіді про **«спокушання Ісуса»** (заголовок, що трапляється в кількох версіях Біблії) ми бачимо, що диявол (сатана) переміщав Ісуса й керував Ним! Чи зробив сатана це з Ісусом як із людиною чи з Ісусом як із Богом? Якщо сатана зробив це з Ісусом-людиною, у чому сенс? А якщо диявол спробував це з Ісусом, Самим Богом… чи можна випробовувати всемогутнього Бога, переміщати Його чи керувати Ним? Згадаймо слова Якова: **«Бог злом не спокушується…»**

Наприкінці цієї розмови, після слів сатани **«якщо впадеш і мені Ти поклонишся!»** (Матвія 4:8), Ісус сказав дияволові:

Господеві Богові своєму вклоняйся, і служи Одному Йому! *(Матвія 4:10)*

Якби Ісус був Богом чи частиною Бога, Він міг би легко відповісти: **«Ні, сатано. Це ти маєш упасти й поклонитися Мені, твоєму Богові!»** Але натомість Він закликав сатану до поклоніння єдиному правдивому Богові: **«Господеві Богові своєму вклоняйся, і служи Одному Йому!»**

Крім того, з розповіді ми дізнаємося таке:

- Сатана **БАЧИВ** Ісуса.
- Сатана **ГОВОРИВ** до Ісуса.
- Сатана **ЧУВ** Ісуса.
- Сатана **ВЗЯВ** Ісуса.
- Сатана **ПОКАЗАВ** Ісусові.
- Сатана **РОЗМОВЛЯВ** З Ісусом.

(Щоб перевірити, прочитайте всю розповідь про спокушання Ісуса в Матвія 4:1–10.) Але Біблія рішуче вказує, що БОГА НЕ МОЖНА НІ ПОБАЧИТИ, НІ ПОЧУТИ.

Якого не бачив ніхто із людей, ані бачити не може. *(1 Тимофія 6:16)*

> ***…але ви ані голосу Його не чули ніколи, ані виду Його не бачили.*** *(Івана 5:37)*

> ***А Цареві віків, нетлінному, невидимому, єдиному Богові честь і слава на вічні віки. Амінь.*** *(1 Тимофія 1:17)*

Перш ніж завершити цю частину, дозвольте запитати: хіба під час земного життя Ісуса Його родина, **Його народ і Його послідовники не бачили й не чули Його?**

Отже, згідно з описом Бога в наведених вище віршах, Ісус не може бути Богом. Хіба це не обґрунтовано й не логічно? То в чому ж істина? Поміркуйте над цим!

Тепер перейдімо до інших украй важливих запитань.

Бог у християнстві ЯКА ЙОГО ПРИРОДА?

Чи рівні вони?

- Чи рівні Бог Отець, Бог Син і Бог Святий Дух?
- Чи рівний Бог Син (Ісус) **Богові** Отцю?
- Чи рівний Бог Син (Ісус) **Богові** Святому Духу?

Погляньмо, що каже Сам Ісус:

…бо більший за Мене Отець. *(Івана 14:28)*

Мій Отець, що дав їх Мені, Він більший за всіх… *(Івана 10:29)*

Наука Моя не Моя, а Того, Хто послав Мене. *(Івана 7:16)*

Я нічого не можу робити Сам від Себе. Як Я чую, суджу, і Мій суд справедливий, не шукаю бо волі Своєї, але волі Отця, що послав Мене. *(Івана 5:30)*

Про день же той чи про годину не знає ніхто: ні Анголи на небі, ні Син, тільки Отець. *(Марка 13:32)*

Бог у християнстві ЯКА ЙОГО ПРИРОДА?

І як скаже хто слово на Людського Сина, то йому проститься те; а коли скаже проти Духа Святого, не проститься того йому ані в цім віці, ані в майбутнім! *(Матвія 12:32)*

Прочитавши ці ясні й недвозначні твердження, а також багато інших, висловлених Самим Ісусом, який висновок ми можемо зробити?

На підставі прямого й недвозначного свідчення Ісуса — що єдиний правдивий Бог (Отець) більший за Нього й більший за Святого Духа, що Його вчення не Його власне, що Він і Святий Дух нічого не знають про останній день і що Він нічого не може робити Сам від Себе, — щирий шукач істини має прийняти те, що Ісус каже про Себе, і не вважати Його Богом чи рівним Богові!

Дозвольте обговорити ще одне важливе запитання.

Чи Ісус — єдиний Син Божий?

Знайдімо відповідь у Біблії:

…сина Адамового, Сином Божим. *(Луки 3:38)*

Син Мій, Мій первородний то Ізраїль. *(Вихід 4:22)*

Промовив до Мене Господь: Ти Мій Син, Я сьогодні Тебе породив. *(Псалом 2:7)*

Отже, згідно з Біблією, як сповістив Сам Отець, Давид — ще один народжений Син, причому з великої літери **«С»**!

Блаженні миротворці, бо вони синами Божими стануть. *(Матвія 5:9)*

Бог у християнстві ЯКА ЙОГО ПРИРОДА?

Простежуючи вживання титулу **«син Божий»** у Біблії, ми бачимо, що його застосовано не лише до Ісуса: є багато **«синів Божих».**

Ми можемо зробити висновок, що Біблія вживає титул **«син Божий»** у переносному значенні, щоб позначити тих, хто праведний, побожний, обраний чи богобоязливий (пам'ятає про Бога).

Це підводить нас до найважливішого запитання, яке ми повинні поставити!

Тож ким був Ісус?

Обговоривши докази з Біблії — що Бог єдиний, а не троїчний, що Ісус не є ні Богом, ні частиною Бога, що Він не рівний Богові й що Він не Син Божий у буквальному значенні, — ми маємо запитати: тож ким був Ісус?

Ісус-людина

У Біблії є багато згадок про Ісуса як про **«людину»** чи **«сина людського».** Нижче наведено лише деякі з цих віршів:

> ***Мужі ізраїльські, послухайте ви оцих слів: Ісуса Назарянина, Мужа, що Його Бог прославив вам силою, і чудами, і тими знаменами, що Бог через Нього вчинив серед вас, як самі ви те знаєте…*** *(Дії 2:22)*

Ці слова сказав Петро, який, згідно з християнським переказом, був близьким другом і учнем Ісуса, свідком багатьох важливих подій.

> ***Прийшов же Син Людський, що їсть і п'є…*** *(Матвія 11:19)*

> ***А тепер ось ви хочете вбити Мене, Чоловіка, що вам казав правду, яку чув Я від Бога.*** *(Івана 8:40) (Переклад Огієнка; деякі версії Біблії не розкривають цієї істини! Перевірте у своїй Біблії!)*

У цю вирішальну мить Свого життя Ісус Сам засвідчив, що Він **людина**. Чому Він не сказав ясно й відкрито: **«Тепер ви хочете вбити Мене, втіленого Бога, що сказав вам правду»?** Чи можливо, що Він приховував істину?

Ісус-пророк

> ***Це Пророк, Ісус із Назарету Галілейського!*** *(Матвія 21:11)*

> ***І сказав Він: Поправді кажу вам: Жаден пророк не буває приємний у вітчизні своїй.*** *(Луки 4:24)*

Поправді, поправді кажу вам: Раб не більший за пана свого, посланець же не більший від того, хто вислав його. *(Івана 13:16)*

Це Той справді Пророк, що повинен прибути на світ! *(Івана 6:14)*

…Про Ісуса Назарянина, що Пророк був. *(Луки 24:19)*

Він справді пророк! *(Івана 7:40)*

Це лише деякі з багатьох біблійних віршів, які вказують, що Ісус був пророком і посланцем єдиного правдивого Бога! **Знову ж таки, ніде в Біблії Його не названо Богом.**

На завершення цієї частини наведімо важливі тексти, над якими варто замислитися:

Він за днів тіла Свого з голосінням великим та слізьми приніс був благання й молитви до Того, хто від смерти Його міг спасти, і був вислуханий за побожність Свою. *(Євреїв 5:7)*

Обгорнена сумом смертельним душа Моя! Залишіться тут, і попильнуйте зо Мною... *(Матвія 26:38)*

І, трохи далі пройшовши, упав Він долілиць, та молився й благав: Отче Мій, коли можна, нехай обмине ця чаша Мене... *(Матвія 26:39)*

А коло години дев'ятої скрикнув Ісус гучним голосом, кажучи: Елі, Елі, лама савахтані? цебто: Боже Мій, Боже Мій, нащо Мене Ти покинув?... *(Матвія 27:46)*

> ***А як був у смертельній тривозі, ще пильніш Він молився. І піт Його став, немов каплі крови, що спливали на землю...*** *(Луки 22:44)*

Які запитання постають і яких висновків можна дійти з наведених вище текстів? Які думки спадають вам на гадку після їх прочитання?

Ці біблійні тексти ставлять перед нами важливі питання й дають підстави для висновків, що виходять далеко за межі первісного контексту. Вони потребують уважного розгляду та критичного осмислення. Наведімо лише кілька прикладів:

- **Чому Ісус підносив молитви й благання із гучним криком і слізьми, прагнучи бути врятованим?**
- **Якщо Ісус усвідомлював Себе як «рятівника», як нам розуміти Його розпачливі молитви до Свого правдивого Бога й Творця про визволення?**

Бог у християнстві
ЯКА ЙОГО ПРИРОДА?

- **Хто є справжнім Спасителем, що має силу врятувати Ісуса від смерті?**
- **Чому Ісус сказав: «Обгорнена сумом смертельним душа Моя»? Хіба Він уже не знав, що помре задля спасіння людства, адже це був Божий задум від початку?**
- **Чи можна зробити висновок, що правдивий Бог є Тим, Хто почув молитви Ісуса й зрештою врятував Його?**

Висновки

Первісна й справжня звістка Ісуса та всіх пророків і посланців Божих полягає в тому, що є лише один правдивий Бог, Який один гідний поклоніння. Цю звістку можна чітко простежити в усій Біблії.

…що це Я. До Мене не зроблено Бога, і не буде цього по Мені! Я, Я Господь, і крім Мене немає Спасителя! *(Ісаї 43:10–11)*

…бо Я Господь, Бог твій, Бог заздрісний… *(Вихід 20:5)*

Господеві Богові своєму вклоняйся, і служи Одному Йому! *(Матвія 4:10)*

Сотні подібних тверджень містяться в Біблії, підкреслюючи абсолютну єдиність Бога — на противагу лише кільком уривкам, часто хибно витлумаченим чи вирваним з контексту, які, на перший погляд, могли б натякати на протилежне.

Незмінна звістка беззаперечна: Сам Ісус був пророком і слугою єдиного правдивого Бога — того самого Бога, Який створив Ісуса, Який створив нас і Який створив усе суще.

Завершуючи цю подорож у пошуках істини, я запрошую вас щиро поміркувати над цими запитаннями:

- Хіба не час повернути все на своє належне місце?
- Хіба не час ушанувати Ісуса за те, ким Він справді був: великою людиною, посланцем і пророком правдивого Бога?
- Хіба не час щиро й усім серцем звернутися до нашого Творця, єдиного Бога, гідного поклоніння, перш ніж стане надто пізно — перш ніж нас наздожене смерть?

Позачасова істина ясна, незмінна й незаперечна: заклик кожного пророка — від Адама до Ноя, від Авраама до Мойсея, від Ісуса до Мухаммада (мир їм усім) — був один і той самий.

Усі вони прийшли з тією самою звісткою: **поклонятися єдиному правдивому Богові, без спільників і рівних Йому.**

Цей Божий заклик лунав крізь покоління серед різних народів і культур, нагадуючи людству про його кінцеву мету й відповідальність.

Кожен із нас має обрати, чи визнати цю істину, прийняти її та жити за нею — не завтра, не колись у майбутньому, а сьогодні. Те, як ми відповімо на цей заклик, визначить наше життя, нашу віру та наше місце в очах Творця.

Насамкінець спиніться на мить і поміркуйте:

- Що, як найбільша честь Ісуса — залишитися в пам'яті як посланець Бога?
- Що, як справжній мир полягає в поклонінні Тому, Хто створив нас, Хто підтримує нас і до Кого ми повернемося?
- Що, як саме тепер слушний час знову спрямувати наші серця до Нього?
- Якщо Бог єдиний, навіщо віддавати належне Йому поклоніння іншому?

- Чи молився Ісус? Якщо так, до кого Він молився?
- Чи молився Він до Самого Себе й кликав до Себе — чи молився до єдиного правдивого Бога, вищого за Нього, і кликав до Нього?
- Якби Ісус був Богом, навіщо Богові молитися — і до кого?
- Хіба Його молитви не були ознакою Його служіння, а не божественності?
- Якщо Сам Ісус молився Богові, чому б не наслідувати Його приклад?
- Якщо життя коротке, а смерть неминуча, чого ж ми чекаємо?

Іноді відповіді криються не в тому, що нам кажуть, а в тому, що ми готові обміркувати з відкритим серцем.

Істина проста, нагальна й вічна: поклонятися єдиному правдивому Богові з повною щирістю та відданістю. Це простий і водночас життєво важливий заклик, що потребує нашої негайної уваги!

Примітки

Як сталося, що Павло, який ніколи особисто не зустрічав Ісуса, сформулював учення, які, здається, повторюють самі Євангелія? Як сталося, що первісні учні, очевидці служіння Ісуса, самі не заклали цих богословських підвалин? Як могли життя та звістка Ісуса, записані в канонічних Євангеліях, зазнати такого глибокого впливу того, хто навіть не був свідком цих подій? Як? Як? Як?

Багато біблеїстів зазначають, що Павло відіграв центральну роль у визначенні ключових християнських учень: божественності та синівства Ісуса, спасенного значення Його розп'яття, первородного гріха й викуплення через кров Ісуса. Послання Павла, написані в 50-х роках н. е., передують чотирьом канонічним Євангеліям, автори яких лишаються невідомими. Євангелія, своєю чергою, сформувалися — прямо чи опосередковано — під впливом богословських поглядів Павла.

Bart D. Ehrman наголошує, що листи Павла містять найдавніші збережені богословські роздуми про Ісуса, порушуючи такі теми, як виправдання вірою, спасіння через хрест і роль благодаті, які згодом відлунюють у Євангеліях.[1] Elaine Pagels показує, що писання Павла сформували як ортодоксальну, так і альтернативну християнську думку, засвідчуючи його глибокий вплив на раннє християнство.[2]

E.P. Sanders наголошує, що Павлове бачення вселенської євангельської звістки визначило те, як пізніші спільноти тлумачили життя Ісуса.[3] James D.G. Dunn зауважує, що Павлове богослов'я дало концептуальні засоби, якими автори Євангелій скористалися, щоб побудувати свої оповіді.[4] John Dominic Crossan спостерігає, що Євангелія часто ретроспективно переносять Павлові богословські ідеї на оповіді про життя Ісуса, створюючи напругу між історичною та богословською першістю.[5]

Підсумовуючи, Павло — хоч і ніколи не був безпосереднім свідком — постає як зодчий вчень, що їх віддзеркалюють Євангелія. Це породжує вражаюче запитання: **як міг хтось, настільки віддалений від служіння Ісуса в часі та за власним досвідом, сформувати самі оповіді, покликані розповісти про Його життя? Як сталося, що Євангелія запозичують у того, хто прийшов пізніше? Як?**

Це питання вирішальне, адже вчення Ісуса — який суворо дотримувався юдейського закону й наголошував на відданості єдиному правдивому Богові, — відрізняються у важливих пунктах від тлумачень, уведених Павлом.

Із часом ця розбіжність спричинила поширену плутанину щодо природи Бога, ролі Ісуса та природи Божого проводу, породивши багато богословських суперечок і непорозумінь, що тривають у християнстві донині.

Бог у християнстві ЯКА ЙОГО ПРИРОДА?

Джерела

1. Bart D. Ehrman, Jesus and Paul: Are They on the Same Page? (The Bart Ehrman Blog, 2019).
2. Elaine Pagels, The Gnostic Paul: Gnostic Exegesis of the Pauline Letters (Philadelphia: Fortress Press, 1975).
3. E. P. Sanders, Paul and Palestinian Judaism (Minneapolis: Fortress Press, 1977).
4. James D. G. Dunn, The New Perspective on Paul (Grand Rapids: Eerdmans, 2008).
5. John Dominic Crossan, The Historical Jesus: The Life of a Mediterranean Jewish Peasant (San Francisco: Harper San Francisco, 1991).

Біблія:

- Переклад Огієнка (традиційний переклад);
- Переклад Турконяка (сучасний переклад).

Остання думка…

Прочитавши цю брошуру вдумливо й неупереджено, щирий шукач може запитати:

- **Що пішло не так?**
- **У чому істина?**
- **Хто є правдивим Богом?**
- **Яка Його справжня звістка?**

Ці запитання виходять за межі простої цікавості — вони торкаються самої суті наших переконань і рішень, закликаючи кожного з нас шукати ясності й повернутися до єдиного правдивого Бога.

Докладнішу інформацію можна знайти на нашому вебсайті:
www.discoveritsbeauty.com

Серія «Discover its Beauty»:

1. Лише верхівка айсберга
2. Релігія Адама і Єви
3. Абетка ісламу
4. Відповіді на найважливіші питання людства
5. Його прекрасні імена
6. Останнє одкровення
7. Останній посланець

Бог у християнстві ЯКА ЙОГО ПРИРОДА?

DISCOVER
ITS BEAUTY

www.discoveritsbeauty.com

Відскануйте

Global Academy for Translation and Education (GATE)
Лондон | Велика Британія

كتاب الإله في النصرانية باللغة الأوكرانية